

از سرتاسر

مکاهی به داشته‌های برآباد

تألیف و پژوهش:

یاسر غالب برآبادی

منبعی تحقیقی و پژوهشی برای

دانش‌آموزان، دانشجویان، معلمان و دوستان برآباد

سرشناسه : غالب برآباد، یاسر ۱۳۴۶-yaser ghaleb barabad
عنوان و نام پدید آور : از سیر تا پیاز نگاهی به داشته های برآباد/تالیف: یاسر غالب برآباد
مشخصات نشر : خواف، انتشارات به دان ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری : ۲۱۶ صفحه
شابک : ۱۵۰۰۰۰ ریال : ۴-۳-۹۶۱۲۷-۹۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت : کتاب نامه : ص. ۲۱۵
موضوع : برآباد
موضوع : Iran.Barabad
رده بندی کنگره : ۱۳۹۶ غ ۲ ۱۶ ر/DSR۲۰۷۵
رده بندی دیویی : ۹۵۵/۸۲۶۹
شماره کتابشناسی ملی : ۴۹۸۱۰۰۴

شناسنامه کتاب

عنوان کتاب : از سیر تا پیاز نگاهی به داشته های برآباد
تالیف و پژوهش : یاسر غالب برآباد
طرح جلد : یاسر غالب برآباد
حروف چینان : مرجان و غزل غالب برآباد
ناشر : انتشارات به دان
نوبت چاپ : اول
سال چاپ : دی ماه ۱۳۹۶
تیراژ : ۱۰۰۰ جلد
قیمت : ۱۵۰۰۰ تومان
شابک : ۴-۳-۹۶۱۲۷-۹۶۰۰-۹۷۸

مواکز پخش :

- ۱- خواف، خیابان شهاب، میلان حوزه علمیه، کتاب و لوازم التحریر شمس تلفن: ۰۵۱۵۰۰۰۳۴۸۰
- ۲- برآباد، خیابان امام خمینی ۳ (ره) لوازم التحریر دانش آموز تلفن: ۰۹۱۵۳۳۶۰۴-۰۹۱۵۱۲۱۷۱۸-۰۹۱۵۳۳۱۱۷۰۳

لطفاً پیشنهادات خود را از طریق پیامک یا تلگرام به شماره ۰۹۱۵۳۳۱۱۷۰۳ ارسال نمایید.

فهرست مطالب

مقدمه.....	۱۳
سخنی با معلمین و والدین:.....	۱۵
اهداف کلی کتاب.....	۱۷
بخش اول تاریخ، فرهنگ و هنر	۱۸
موقعیت جغرافیایی برآباد.....	۲۱
پیشینه تاریخی:.....	۲۲
روستای زیبای برآباد.....	۲۵
دین و زبان.....	۲۷
برآباد سنبل وحدت در منطقه.....	۴۰
ضرورت حفظ و نگهداری آساده.....	۴۱
دانشگاهیان موفق:.....	۴۳
طایفه ها:.....	۴۵
رسم و رسوم:.....	۴۶
رسم شب ۱۴ و ۱۵ ماه شعبان.....	۴۶
رسم شب ۱۹ و ۲۱ ماه رمضان.....	۴۶
رسم حنا کردن دست، پا و سر.....	۴۶
رسم خینی و خکی نوزاد.....	۴۷
رسم اوراد فتحیه.....	۴۷
رسم نیمه گی.....	۴۸
رسم شوخوونی.....	۴۸
رسم عقیقه.....	۴۹
رسم سبنج سوزی.....	۴۹
رسم عیادت.....	۴۹
رسم خوش و صفا.....	۵۰

- ۵۱.....رسم کُخ گَلَو
- ۵۲.....رسم سمنو پزو
- ۵۴.....رسم حجامت
- ۵۶.....رسم الله بده تو باران
- ۵۷.....مراسم عید سعید فطر
- ۵۸.....مراسم عید سعید قربان
- ۵۸.....مراسم نماز جمعه
- ۵۹.....مراسم خواستگاری و عقدکنان
- ۶۰.....مراسم حنابندان و غروسی
- ۶۶.....مراسم بازگشت حاج
- ۶۷.....مراسم ختم حضرت سرور کائنات (محمّد رسول الله (ص))
- ۶۸.....مراسم روضه خوانی
- ۶۹.....مراسم روز عاشورا
- ۷۰.....مراسم تشییع، تدفین و تعزیه
- ۷۰.....مراسم گل ریزان نوزاد
- ۷۱.....مراسم شب خیری
- ۷۱.....مؤذنین
- ۷۲.....شهدا
- ۷۴.....حافظین قرآن کریم
- ۷۶.....نان محلی
- ۷۷.....غذاهای محلی:
- ۸۳.....رموز سلامتی گذشتگان
- ۸۴.....بازی های محلی
- ۸۸.....پوشش محلی برآباد:
- ۹۰.....ضرب المثل های رایج در برآباد:
- ۹۱.....برخی از اعتقادات و باورهای ذهنی مردم
- ۹۲.....موسیقی

فرهنگ و ادب در برآباد	۹۴
شیخ زین الدین	۹۴
شیخ صوفی	۹۶
امین الله معروف	۱۰۰
علی طلایی برآبادی	۱۰۵
سعید فضلی برآبادی	۱۰۸

بخش دوم کشاورزی و دامداری ۱۱۲

کشاورزی	۱۱۴
نمودار شماره ۱: صیفی جات	۱۲۰
نمودار شماره ۲: سبب جات و گیاهان دارویی کاشتنی	۱۲۱
نمودار شماره ۳: گیاهان دارویی خودرو (وحشی)	۱۲۳
ادامه نمودار شماره ۳	۱۲۴
نمودار شماره ۴: گیاهان زراعی، سبزی و غیردامی	۱۲۴
نمودار شماره ۵: حبوبات، غلات و دانه های روغنی	۱۲۵
نمودار شماره ۶: گیاهان ریشه ای	۱۲۵
نمودار شماره ۸: درختان و درخچه های بدون میوه	۱۲۶
نمودار شماره ۹: درختان و درخچه های زینتی	۱۲۸
خواص برخی از گیاهان دارویی	۱۲۹
چگونگی تقسیم آب	۱۴۲
دامداری	۱۴۵
نمودار شماره ۱۰: خزندگان	۱۴۷
نمودار شماره ۱۱: حیوانات اهلی و خانگی	۱۴۷
نمودار شماره ۱۲: حیوانات اهلی و غیر اهلی	۱۴۸
نمودار شماره ۱۳: پرندگان	۱۴۹
نمودار شماره ۱۴: حشرات	۱۴۹
سایر موجودات	۱۵۱

بخش سوم جاذبه های گردشگری صنایع دستی، محیط زیست و بهداشت ۱۵۲

۱۵۳.....	توصیفی از جاذبه های گردشگری برآباد:
۱۵۴.....	جاذبه های گردشگری:
۱۵۴.....	۱.مسجد جامع:
۱۵۵.....	۲.حوض انبارها:
۱۵۷.....	۳.آسبادهای:
۱۵۸.....	۴.قنات سینه
۱۵۸.....	۵. باغات و مزارع سبزی:
۱۶۰.....	۶.مزارشیر صوفی.....
۱۶۲.....	۷.مزار شاه سیدان.....
۱۶۳.....	۷.کوهستان برآباد.....
۱۶۵.....	۸ بزہ:.....
۱۶۷.....	۹.غار سفید کوه.....
۱۶۹.....	۱۰. هزاره خونه.....
۱۷۰.....	۱۱.بافت قدیمی(ساباط - خانه های گردی بالاخانه ها):.....
۱۷۴.....	۱۲.تاغ زارهای جاده برآباد - خواف.....
۱۷۴.....	خاطرات یک گردشگر:
۱۷۸.....	صنایع دستی.....
۱۷۸.....	نجاری:
۱۷۹.....	خراس:
۱۸۱.....	کارگاه پارچه بافی:
۱۸۱.....	کارگاه های قالیچه بافی:
۱۸۳.....	گلدوزی:
۱۸۳.....	کارگاه آهنگری:
۱۸۳.....	کارگاه تولید دستگاه های بلوکه زنی، همزن، بالابر و تولید آسیا برقی.....
۱۸۴.....	کارگاه جوشکاری آهن آلات:
۱۸۴.....	کارخانه پنیر:
۱۸۵.....	بهداشت و محیط زیست.....

تأثیرات معادن سنگ آهن سنگان ۱۸۸

۱۸۹ طرح ها و پیشنهادات

طرح ها و پیشنهادات کشاورزی اقتصادی ۱۹۰

۱. طرح پنخل: ۱۹۰

۲. طرح کاشت درختان پسته، عناب، گل محمدی، زرشک و زعفران ۱۹۱

۳. طرح کشت گلخانه ای: ۱۹۲

۴. طرح تعریض کوچه باغ ها: ۱۹۳

۵. طرح ذخیره سازی آب در باغات: ۱۹۴

۶. ذخیره سازی آب در فصل زمستان: ۱۹۵

۷. طرح آبیاری ترتبی با مدیریت میرآب: ۱۹۵

۸. طرح ثبت میزان آب دهی قنوات ۱۹۵

طرح ها و پیشنهادات بواشت و محیط زیست ۱۹۶

۱. طرح کاشت درخت شاشکی (پسته نو): ۱۹۶

۲. طرح درختان بنام: ۱۹۷

۳. طرح تفکیک زباله: ۱۹۷

طرح ها و پیشنهادات جاذبه های گردشگری ۱۹۸

۱. طرح ایجاد موزه: ۱۹۸

۲. طرح حفاظت و مرمت حوض انبارها (خصوصاً حوض حرجو): ۱۹۹

۳. طرح ایجاد خانه باغ با غذاهای محلی: ۲۰۰

۴. طرح حصار کشی هزاره خونه: ۲۰۱

۵. طرح حفاظت از کال غلوم به عنوان پارک طبیعی: ۲۰۲

۶. طرح اختصاص خانه بوم گردی: ۲۰۴

طرح ها و پیشنهادات اجتماعی اقتصادی ۲۰۴

۱. طرح ایجاد نمایشگاه های عرضه و فروش: ۲۰۴

۲. طرح تأسیس کارخانه عرقیجات: ۲۰۵

۳. طرح کارخانه گلاب گیری: ۲۰۵

۴. طرح ترشی سازی، انواع لپته ها و تولید خیارشور: ۲۰۶

۵. طرح تولید عطر: ۲۰۷
۶. طرح اقدام برای راه اندازی ناوگان عمومی خواف - سنگان: ۲۰۷
۷. طرح ساخت سالن چند منظوره: ۲۰۸
۸. طرح راه اندازی خراس (کارگاه های روغن گیری): ۲۰۸
۹. طرح ایجاد گاو داری های صنعتی بجای خرده گاوداری های سنتی: ۲۰۸
۱۰. طرح نصب تابلو شیخ صوفی: ۲۰۹
۱۱. طرح انجمن دانشجویان: ۲۰۹
۱۲. طرح جمع آوری شیشه و استخوان: ۲۱۰
۱۳. طرح تأسیس اتاق فکر نیروی باد: ۲۱۰
۱۴. طرح ثبت اسرار برآباد در نقشه تقسیمات کشوری: ۲۱۱
۱۵. طرح تأسیس کارخان بسته بندی و خشک کردن سبزیجات: ۲۱۲
۱۶. طرح راه اندازی کارگاه های در برد پیامدهای ناشی از تصادفات: ۲۱۲
۱۷. طرح تأسیس استخر شنا: ۲۱۴
- فهرست منابع: ۲۱۵

مقدمه

عوامل موثر در ایجاد شخصیت دودسته‌اند عوامل وراثتی که به وجود آورنده‌ی ویژگی‌های جسمی هستند و عوامل محیطی که زمینه‌ساز رشد و توسعه‌ی جنبه‌های وراثتی و ایجادکننده‌ی بسیاری از خصوصیات اکتسابی شخصیت می‌باشند. اگر محیطی که انسان در آن زندگی می‌کند نتواند شرایط رشد و تعالی انسان را فراهم کند آن جامعه، یک جامعه عقب‌مانده خواهد بود.^۱

هرچه قدر میزان آگاهی بخشی در یک جامعه بیشتر باشد؛ شناخت، افراد آن جامعه بیشتر خواهد شد زمانی که افراد یک جامعه پی به توانایی‌ها، استعدادها و پتانسیل‌های خود و جامعه بردند به همان میزان باورها، نگرش‌ها و قابلیت‌هایشان رشد خواهد کرد و زمینه خودباوری و اعتمادبه‌نفس در آنان ایجاد خواهد شد و این در حقیقت همان دستیابی افراد به هویت خود است.

یکی از ضرورت‌های اساسی جامعه‌ی امروز لزوم ایجاد عشق و علاقه نسبت به سرزمین و حفظ کشور، شناخت منابع و استعدادها، آن همچنین حفظ و انتقال میراث فرهنگی کشور است.^۲

زمانی ما در امر هویت بخشی به افراد بنام «موتی خواهیم بود که خود در گفتار و رفتار، به اصالت، ساختار و ماهیت فرهنگی و تمدنی‌مان اعتقاد داشته باشیم. اگر خودباوری در ابعاد مختلف در افراد شکل بگیرد احساس تعلق به یک جامعه، سرزمین، قوم تقویت خواهد شد. در نتیجه تک‌تک افراد در حفظ و انتقال میراث فرهنگی آن دیار خواهند کوشید. زندگی دیگری دل‌بستگی به میهن و سرزمینی که انسان در آنجا متولد شده و در آن رشد یافته است؛ چه در مقیاس که چک مانند روستا یا شهر و چه به مفهوم وسیع‌تر آن یعنی کشور، جزئی از ایمان محسوب می‌شود. «حبه حکیمانه و معروف «حب الوطن من الایمان» بیانگر توجه دین به موضوع احترام و تقدس به خاستگاه جغرافیایی انسان است. این امر مهم می‌تواند زمینه‌ساز خودباوری و اعتمادبه‌نفس باشد که موجبات رشد، پیشرفت و تعالی یک آبادی، منطقه و کشور را فراهم خواهد آورد. ناگفته پیداست در یک بستر مناسب و زاینده است که استعدادهای خدادادی ظهور و بروز پیدا می‌کند و نوعی کمال‌یافتگی که از اهداف آفرینش انسان توسط پروردگار است محقق می‌شود؛ بنابراین وطن‌دوستی، ملیت‌خواهی و احساس تعلق داشتن به یک سرزمین یک امر طبیعی و عقلایی است که در آموزه‌های دینی بدان توصیه شده است. درواقع می‌توان

^۱ - روانشناسی شخصیت، یوسف کریمی، ۱۳۷۸ ص ۲۰

^۲ - فلاحیان ناهید و جوادیان مسعود، مطالعات اجتماعی ششم، سال ۱۳۹۶، ص ۸

گفت وطن دوستی یک تأثیر دوسویه و متقابل دارد. به این صورت که انسان وطن دوست باعث رشد و توسعه سرزمین خواهد شد و سرزمین آباد و متعالی انسان‌هایی فرهیخته و رشد یافته خواهد ساخت.

بدون تعارف باید عرض کنیم وطن دوستی تحت تأثیر عوامل متعدد از جمله توسعه و رشد فناوری، تبلیغات هدف دار بیگانگان تحت عنوان تهاجم فرهنگی و نیز ماشینی شدن تدریجی انسان در افراد به ویژه نسل های جدید کاهش یافته است. روند رو به رشد مهاجرت از شهرها به روستا و کاهش غیرت و دل بستگی نسل جدید به آب و زمین اجدادی در بین نسل های جدید روستاها و گرایش به شهرنشینی می تواند مصداقی هرچند ناقص از این واقعیت باشد. اندیشه ابتدایی تدوین این مجموعه با همکاری و پیشنهادات همه ی دوستان فرهیخته ام به ویژه مردمان خوب برآباد به سوی تکامل خواهد رفت و گامی است در راستای تقویت خودباوری و یادآوری هویت فرهنگی چندساله ی سرزمین تاریخی برآباد. باشد تا این اندک، فتح باب شود برای دانشجویان، فرهنگیان و محققین و به طور کلی علاقه مندان به این خطه تا انشا الله در آینده ابعاد بیشتری را با مذاقه بیشتر و کنکاش مضاعف از تاریخ برآباد معرفی نمایند.

در پایان ضمن تشکر از همه ی سریزانی که در این راه بنده را یاری نمودند تشکر می نمایم و یادآوری می کنم؛ بیشتر مطالب بخش اول این کتاب عمل گفتگو و مصاحبه با اهالی محترم روستا بوده و رد یا تأیید مطالب خصوصاً آداب و رسوم محلی بر سرعه خواننده است.